

saa voldsomme og for norsk Produktion saa skadelige Arbejdskampe som netop i disse sidste Aar.

Alt i alt maa man sige, at naar man ser paa Udviklingen i de Lande, hvor Bedriftsraadssystemet har virket i nogle Aar, frister det ikke til Efterligning, for saa vidt som man da har for Øje, at det, som det vel nok først og fremmest gælder om, er at skabe gode Vilkaar for Produktionen og derigennem ogsaa for dem, som arbejder indenfor Produktionen. Paa den anden Side forstaar jeg udmærket godt, at den nuværende Regering maatte frem med et Forslag om Bedriftsraad, thi det danske Socialdemokrati har jo altid hentet sine Forbilleder udefra, saaledes ogsaa i dette Tilfælde.

Det er allerede berørt af Socialdemokratiet Ordfører, at et Udvalg fra Socialdemokratisk Forbund, De samvirkende Fagforbund og Socialdemokratiets Rigsdagsgruppe for flere Aar siden har udarbejdet et Forslag om Bedriftsraad, et Forslag, der er optrykt som Bilag til det foreliggende Lovforslag, og der er forhandlet om det ned Dansk Arbejdsgiverforening, uden at de dog er kommet noget Resultat ud af disse Forhandlinger. Jeg maa maaske i denne Forbindelse gøre det ærede Medlem Hr. Lundberg opmærksom paa, at da dette Forlag fra Arbejdernes Side er blevet ovegivet til Arbejdsgiverforeningen, er det jo levet drøftet mellem disse Institutioner, og den, der sidst har haft Ordet og gjort sine Bemærkninger dertil, er Dansk Arbejdsgiverforening, som i 1921 fremsatte sine Bemærkninger til det Forslag; der foretog fra Socialdemokratiets Side; siden den Tid, altsaa i omtrent fire Aar, har man ikke hørt mere til Forslaget fra Fagforeningernes og Socialdemokraternes Side, og man nu ser et Forslag fremsat paa Rigslagen. Det tyder egentlig ikke paa, at der indenfor de samvirkende Fagforbund, som staar i det praktiske Arbejde; er nogen overvældende Interesse for at faa noget Bedriftsraadsforslag gennemført. At den første socialdemokratiske Regering her i Landet for at vise sit rette socialdemokratiske Sindelag maatte fremkomme med Forslag om Bedriftsraad, betragter jeg kun som noget selvfølgelig. Men lige saa selvfølgelig er det for mig ogsaa, at man ikke har haft nogen Hast med at faa det frem til første Behandling, hvilket viser, at man heller ikke har nogen Hast med at ville have det gennemført.

Jeg har slet ikke tænkt mig, at den højtæredede Socialminister skulde lade sit teore-

tiske Standpunkt i dette Spørgsmaal paavirke af de praktiske Erfaringer, man har gjort andetsteds vedrørende Bedriftsraadsspørgsmaalet, men desto mere nødvendigt er det, at Rigsdagen under Behandlingen af denne Sag i Erhvervslivets Interesse ser paa de praktiske Spørgsmaal, som knytter sig hertil.

Grundlaget for det foreliggende Lovforslag fremtræder i Motiverne til Lovforslaget, hvori det udtales, at Ministeriet anser det for at være i alle Parter — Samfundets, Arbejdernes og Arbejdsgivernes — Interesse, at Modsætningsforholdet mellem Arbejde og Kapital, mellem Virksomhedens Arbejdere og Virksomhedens Ledelse udjævnes i saa stort Omfang, som det paa nogen Maade er muligt, og Ministeriet mener, at et virkelig indgaaende Kendskab til Bedriftens økonomiske Vilkaar er en afgørende Betingelse for, at Arbejderne ved Fremsættelsen af deres Krav paa de forskellige Omraader kan tage fornødent Hensyn, ikke blot til deres egne Interesser, men ogsaa til den Virksomhed, i hvis gode Opretholdelse de selv har den allerstørste Interesse. Dette Maal mener Ministeriet at kunne naa ved at gennemføre lovmæssig Tvang paa dette Omraade, ved at paabyde gennem Lov Oprettelsen af Institutioner, hvor Arbejdere og Arbejdsgivere er pligtige at møde til mundtlig Forhandling om de Forhold, der er af saa stor Interesse for begge Parter, og man foreslaar derfor Oprettelsen af Bedriftsraad.

Naar man læser denne Motivering, spørger man uvilkaarlig sig selv: Er det da virkelig saaledes, at Arbejdere og Arbejdsgivere, disse to betydningsfulde Faktorer for Produktionen, gaar ved Siden af hinanden uden noget Samarbejde? Forhandler de aldrig med hinanden om praktiske Forhold vedrørende det daglige Arbejde? Er det saaledes, at den ene Part blot giver sine Ordre, som den anden Part uden videre har at udføre, siden Ministeriet anser det for formaalistjenligt ved Lov at paabyde Forhandling og Samarbejde?

Nej, saaledes er Forholdet slet ikke her i Danmark. Om Forhold af den Art kan være til Stede indenfor Storindustrien i Udlandet, i kæmpemæssige Virksomheder, der beskæftiger Titusinder af Arbejdere, skal jeg lade være usagt. Men storindustrielle Virksomheder af den Art findes overhovedet ikke her i Danmark. Her er det faktiske Forhold, at dette Samarbejde, som Ministeriet gennem lovmæssig Tvang vil have indført, allerede er til Stede, allerede for længst er indført ved Overenskomst